

Er zat een mol in de CCC

18-2-2006
De moeyen

De nieuwe chef van de Staatsveiligheid die binnenkort door de regering zal worden benoemd, kan alvast beginnen met het opruimen van een paar oude lijken in de kast. **Georges Timmerman** zocht uit hoe het komt dat de CCC-aanslagen niet werden verhinderd, hoewel de Staatsveiligheid nog voor de eerste bom ontplofte over een infiltrant beschikte in de groep van Pierre Carette.

Uit nieuwe gegevens waarover *De Morgen* beschikt, blijkt onomstotelijk dat de Staatsveiligheid een 'mol' had in de directe omgeving van Pierre Carette, de leider van de Cellules Communistes Combattantes (CCC). Het ging om Maurice Appelmanns, inmiddels 58 jaar, een rotatiepersdrukker uit Elsene. In een door de top van het Brusselse gerecht afgeblokt onderzoek naar mogelijke infiltratie van de CCC door de Belgische inlichtingendiensten, dat de reactie kon inkijsen, staat zwart op wit dat Appelmanns al sinds het begin van de jaren zeventig werkzaam was als betaald informant voor de Staatsveiligheid. Nog voorealer de eerste bomaanslag werd gepleegd, stond hij al in direct contact met de extreem-linkse militanten die later de terreurorganisatie CCC zouden vormen, zo blijkt uit het onderzoek. Het is een raadsel waarom het gerecht op basis van de informatie van Appelmanns kon verschaften, niet eerder is opgetreden tegen Carette en zijn medestanders. In dat geval had men talrijke bomaanslagen en twee dode brandweermannen kunnen vermijden.

De CCC behoort inmiddels tot de gewide vaderlandse geschiedenis. De werkzaamheden van de terreurbewegingen dateren van de jaren tachtig en zijn bijna vergeten. CCC-hoofdman Pierre Carette en drie van zijn medestanders werden opgepakt, zaten lange gevangenisstraffen uit en zijn inmiddels alweer op vrije voeten. Einde van het verhaal? Niet helemaal.

In de jaren tachtig zorgde de eerste en tot nog toe enige extreem-linkse terreurgroep van eigen bodem voor

grote beroering en verwarring. Het waren de jaren van massale politieke mobilisatie tegen de installatie van nieuwe Amerikaanse kernraketten in ons land en de bewapingswedloop tussen de twee supermachten in het algemeen. Wat de publieke opinie destijds helemaal knetterge maakte, was dat de CCC-aanslagen afwisselden en alternereerden met blinde terreurdaden in supermarkten door de ongrijpbare, mogelijk extreem rechtse Bende van Nijvel. Daar bovenop kwam de ontdekking, in dezelfde periode, van Westland New Post (WNP), een moorddadige neonaazimilitie die speciaal leek opgericht om de Belgische inlichtingendiensten in diskrediet te brengen. Was het denkbaar dat hier één grote politiek-criminele organisatie aan het werk was, zo vroeg menig waarnemer zich destijds af, die verschillende organisaties als een soort occulte kwade genies dirigeerde en op het klavier van de terreur zowel de rechter als de linker vleugel bespeelde? Het was een van de vragen waarop de parlementaire onderzoekscommissie 'naar de wijze waarop de bestrijding van het banditisme en het terrorisme georganiseerd wordt', de zogenaamde Bende-commissie, op het eind van de jaren tachtig tevergeefs een antwoord probeerde te vinden.

Aanslagen

Ook de Brusselse substituuut Edwige Steppé, een magistraat met een CVP-etiket, was geïntrigeerd door de hypotese van een Belgische variant op de Italiaanse strategie van de spanning. Op basis van verklaringen van verschillende getuigen voor de Bende-

commissie besloot hij in december 1994 een onderzoek te vorderen bij onderzoeksrechter Johan Vlogaert, met als doel "uit te maken of leden van de Staatsveiligheid, via infiltranten en/of informanten, eventueel waren betrokken bij de CCC-aanslagen". Steppé wou met andere woorden weten of er een mol zat in de CCC. Hij vond het nodig

pas op 10 december 1985 aangehouden in een GP-Quick in Namen. Blijkbaar had het gerecht voor de arrestaties gewacht op een materieel bewijs, meer bepaald een vingerafdruk van Carette die was teruggevonden op de plakband waarmee de CCC'ers een doorgezaagde slagboom hadden hersteld bij de aanslag tegen de BBI-bank

Het is een raadsel waarom het gerecht niet eerder is opgetreden tegen Carette en zijn medestanders. In dat geval had men talrijke bomaanslagen en twee dode brandweermannen kunnen vermijden

om klaarheid te scheppen over "het moment waarop het gerecht is kunnen tussenkomen in de CCC-zaak, met name uit te maken of een (veel) eerder gerechtelijk ingrijpen mogelijk zou geweest zijn indien de informatie waarover specifieke infodiensten (Staatsveiligheid, rijkswacht, militaire daadwerkelijk op effectieve wijze in het onderzoek gediend had".

Als er een mol was, dan had die alleszins niet verhinderd dat de CCC gedurende veertien maanden, tussen 2 oktober 1984 en 6 december 1985, niet minder dan 25 bomaanslagen pleegde tegen banken, Amerikaanse multinationals en defensiebedrijven, NAVO-pijpleidingen en partijhoofdkwartieren. Bij een van die aanslagen, tegen het VBO-gebouw in Brussel, stierven twee brandweermannen. Uiteindelijk werden Carette en zijn medestanders

Vroom voorts dat Christopher Vercauteren, die Carette aan het hoofd van het collectief Ligne Rouge (een organisatie voor steun aan de Duitse RAF-gevangenen) had vervangen nadat die in de zomer van 1984 in de clandestiniteit was gedoken, de speurders naar Carette zou kunnen leiden. "Men zou Carette kunnen vinden door Vercauteren te schaduwen", suggereerde De Vroom. Hij preciseerde hoe Carette zich had vermomd "met een snor en zwartgeverfd haar" en dat de rijkswacht op dat moment Vercauteren al observeerde en dus perfect wist waar hij woonde.

et die informatie werd beschikbaar niets gedaan, de CCC mocht lustig aanslagen plegen. Hoe kon dat, zo vroeg substituuut Steppé zich af.

Een vertrekpunt voor het onderzoek van Steppé en Vlogaert vormde een communiqué dat in 1985, kort na hun aanhouding, door de vier CCC-arrestanten werd verspreid vanuit de gevangenis. Ligne Rouge was geïnfilteerd, schreven de vier, en wel door "Dit individu infiltrteert sinds 1978 in de beweging van sympathisanten en familieleden van gevangenen in de gewapende anti-imperialistische strijd", stelde het communiqué. Volgens de CCC'ers was Appelmanns vanaf 1984 actief geweest als infiltrant in Ligne Rouge en werd hij na de arrestaties van de CCC'ers "ingezet als politespion bij kameralen in Zwitserland, Frankrijk, Nederland, Spanje en in mindere mate in de Bondsrepubliek Duitsland".

erfjaar was op bezoek in de paasvakantie.

rekening hoogstens 30 of 40 euro. En mijn

vrij 'rustig'. 27 oproepen tussen 12.11 en

► VERVOLG VAN PAGINA 17

Er zat een mol in de CCC

De naam Appelmans komt niet uit de lucht gevallen. Michel Dufrane, een voormalig inspecteur van de Staatsveiligheid, had in 1988 in het kader van een ander stratonderzoek verklaard dat Appelmans "als informant werkzaam was voor de Staatsveiligheid". Dufrane had die informatie naar eigen zeggen pas vernomen na zijn vertrek in 1984 bij de Staatsveiligheid. Niet onbelangrijk is bovendien dat Dufrane deze verklaring aflegde in het kader van het onderzoek naar de klacht van baron Benoît de Bonnoisin tegen de toenmalige chef van de Staatsveiligheid Albert Raes en diens medewerker Christian Smets en dus te situeren is in de oorlog die baron de Bonnoisin toen met de top van de inlichtingendienst uitvocht.

How dan ook, het onderzoek van Stieppé en Vlogaert bleek de stelling van Dufrane te bevestigen. "Uit goed ingelicite bron hebben we vernomen dat Appelmans inderdaad betaald informant zou geweest zijn voor de Staatsveiligheid en dit sedert het begin van de jaren zeventig", noteerde een speurder in zijn PV van 6 maart 1995. "Uit verslagen met betrekking tot bewakings verricht door het Speciaal In-

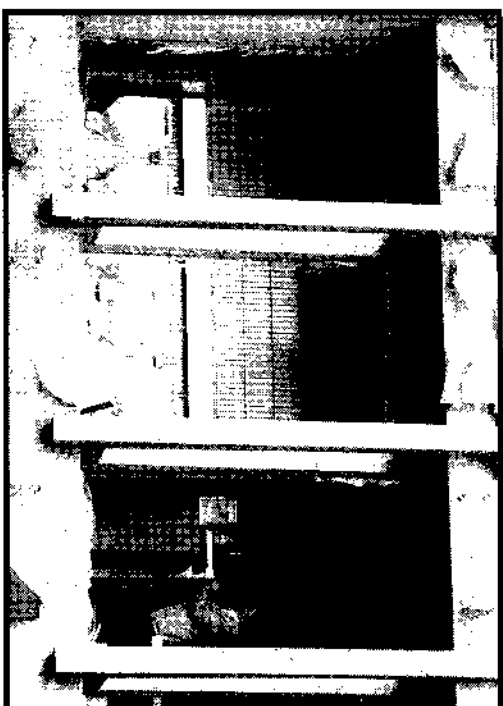
terventie Eskadron van de rijkswacht in 1985-86 op de lokalen van Radio Air Libre werd vastgesteld dat Appelmans onder meer in contact stond met Pascale Vandegheerde (een aangehouden CCC-lid), Christopher Vercauteren en sympathisanten van de Kote Armee Fraktion. In het adresboekje van Vercauteren werd ook het telefoonnummer van Appelmans teruggevonden."

Brandstichting

Appelmans was, zoals dat heet, geen onbekende voor het gerecht. In de jaren zeventig maakte hij deel uit van de entourage van de linkse Brusselse advocaat Michel Graindorge. Die groep, waartoe ook Pierre Carrette behoorde, hield zich niet alleen bezig met streunbetuigingen aan de gewangen of voorvluchtige RAF-terroïsten, maar zou ook hand- en spandiensten hebben geleverd aan misdadigers van gemeen recht, in de hoop hen zoover te brengen dat ze politieke aanslagen zouden gaan plegen. Het gerecht verdacht de groep-Graindorge in elk geval van hulp bij de ontsnapping van gangster

François Besse, de ex-luitenant van Jacques Mestrine, en bij het organiseren van onderduikadressen voor andere onderwereldfiguren. Voor deze feiten moesten Graindorge en zeven medestanders, onder wie Appelmans, in 1980 verschijnen voor de correctionele rechtbank van Brussel.

Een van de andere verdachten op dit ophefnakende proces was Marc De Laever, die bij verstek werd veroordeeld. Er bestonden zware vermoedens dat De Laever meer wist van de mislukte aanslag op de Amerikaanse generaal en toenmalige NAVO-opperbevelhebber Alexander Haig. Die aanslag, de allereerste linkse terreuraanslag in België, had plaats op 25 juni 1979 in de omgeving van Bergen. Datzelfde jaar werden Carrette en De Laever trouwens gearresteerd in Zwitserland, wegens een wapentransactie, maar ze gingen zonderling genoeg vrijuit. De aanslag op Haig werd opgeëist door de Brigade Julien Lahaut, een groepering waar neowes naar de door Gladia-achtige figuren vermoorde leider van de Belgische communistische partij, die 'Vive la républi-

■ De aanslag tegen Sibelgaz. Tussen 2 oktober 1984 en 6 december pleegde de CCC 25 bomanslagen tegen banken, Amerikaanse multinationals en defensiebedrijven, NAVO-pijpleidingen en partijhoofdkwartieren. (Foto: ...)

quel' getroepen had bij de eedaflegging van koning Boudewijn. De opstelling werd toegeschreven aan De Laever, die kort daarop de wijk nam naar Parijs, waar hij onderdoek.

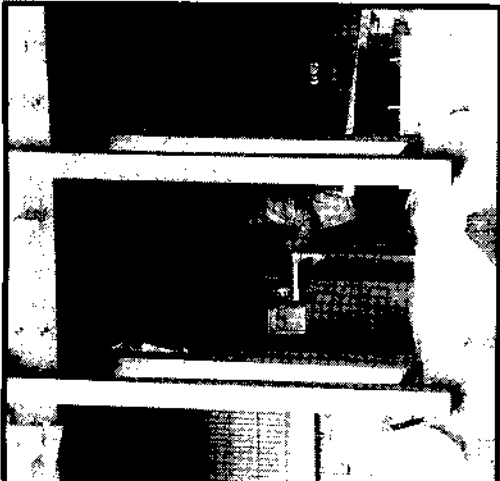
Ondanks het feit dat De Laever werd opgespoord voor de aanslag op Haig en zijn veroordeling bij verstek in de zaak-Graindorge, kon hij in Parijs nog jaren-

lang ongestoord politiek actief als linkse activist. Tot Carrette in blad *Subversion* zelf bekendde De Laever plots, van de ene daer, was overgestapt naar de se neonazi-terreurgroep *Aktion Nationaler Sozialisten (ANS)* die wer gestelde groep die zich als het extreem rechtse s

bljft het verhaal van de
omschreven als een ongeluk

de in de o
zoek naar
um, als
Frankrijk
op 1 dpt
4

ussen 2 oktober 1984 en 6 december 1985 tegen banken, Amerikaanse multinationals en ngen en partijhoofdkwartieren. (Foto Photo News)

ging werd kort r hij d op zijn aak- ren- lang ongestoord politiek actief blijven als linkse activist. Tot Carrette in 1982 in zijn blad *Subversion* zelf bekendmaakte dat De Laever plots, van de ene dag op de andere, was overgestapt naar de West-Duitse neonazi-terreurgroep Aktionsfront Nationaler Sozialisten (ANS), een buiten de wet gestelde groep die zich profileerde als het extreem rechtse spiegelbeeld

■ Pierre Carrette, de leider van de Cellules Communistes Combattantes. (Foto Beige)

van de RAF. Appelmanns daarentegen had weliswaar in 1979 een maand in voorhechtenis gezeten, maar werd in maart 1980 bij gebrek aan bewijs vrijgesproken op het proces-Graindorge. Volgens Dufranc, de ex-inspecteur van de Staatsveiligheid, speelde Appelmanns vervolgens een mysterieuze rol in de brandstichting van het linkse weekblad *Pour*.

De redactie en drukkerij van dit Brusselselse blad, dat naast allerlei andere ont-hullingen onder andere voor het eerst WNP-leider Paul Latinus ontmaskerde als infiltrant in gauchistische kringen, werden in de nacht van 4 op 5 juli 1981 vakkundig in de as gelegd door een extreem rechts commando. Appelmanns zou volgens Dufranc een informant geweest zijn van de Staatsveiligheid bij *Pour*. Bovendien zou Appelmanns volgens de verklaringen van Dufranc de man geweest zijn die het commando de plekken had aangewezen waar brand moest worden gesticht, meer bepaald daar waar de gevoelige dossiers werden bewaard. Appelmanns werd echter nooit aangehouden, laat staan veroordeeld voor die feiten.

et onderzoek van Steppé werd geen succes. Zijn vraag om huiszoekingen te verrichten bij de Staatsveiligheid en de militaire inlichtingendienst, "ten einde na te gaan of Appelmanns werkzaam was als informant bij de CCC'ers voor rekening van Christian Smets van de Staatsveiligheid", werd

botweg geweigerd door Victor Jacobs, de toenmalige chef van de enquête dienst van het Comité L. Dat is het orgaan dat in opdracht van het parlement toezicht moet houden op de werking van de inlichtingendiensten. Jacobs was een on-

De substituuat die een onderzoek naar de infiltrant begon, werd beloond met een tuchtonderzoek

derofficier van de rijkswacht, die voordien gewerkt had in het rijkswachtdetachement dat veiligheidsonderzoeken uitvoerde als onderdeel van de militaire inlichtingendienst. Er bestonden zware maar nooit bewezen vermoedens dat Jacobs ook deel uitmaakte van de stay-behindorganisatie Gladio.

Steppé kreeg bovendien de wind van voren van zijn bazen bij het Brusselsese ge-

recht. De toenmalige Brusselsese procureur-generaal André Van Oudenhove ontstak in razernij toen hij vernam waar de substituuat mee bezig was. "Met verbijstering en ontsteltenis heb ik kennis genomen van het verslag dat mij op 16 december 1994 werd gestuurd door uw substituuat", schreef Van Oudenhove aan procureur Benoît Dejemeppe. "Ik verzoek u de heer Steppé te ontbieden en hem te vragen een omstandige schriftelijke verklaring af te leggen nopens de omstandigheden waarin hij gedreven werd om thans zijn proces-verbaal van 9 december 1994 op te stellen en een onderzoek-rechter te vorderen. Het behoort hem vanzelfsprekend ook toe te verklaren waarom hij het niet nodig heeft geacht voorafgaandelijk mijn ambt te raadplegen."

Het eind van het liedje was dat Steppé een jaren aanslepend en slopend tuchtonderzoek aan zijn been kreeg. Appelmanns zelf woont nog steeds in Elsene. Hij werd gisteren door de redactie gecontacteerd via zijn antwoordapparaat, maar reageerde niet.